

**GERÇEK VE SANAL ORTAMLARDA “PONTUS MESELESİ”:
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE ASILSIZ İDDİALARA VE
BİLGİ KİRLİLİĞİNE SOMUT BİR ÖRNEK**

HATİPOĞLU, M. Murat
TÜRKİYE/TURPIA

ÖZET

Yunanistan son yıllarda Türkiye’ye karşı yapay bir “*Pontus soykırımı meselesi*” yaratmaya çalışmaktadır. Yunanistan gerçek ve sanal ortamlarda güttüğü bu politikasıyla, 1923-Lozan Andlaşması’nın yaptırımları ve kesin hükümlerine rağmen hem Türkiye ile ilişkilerini zedelemekte hem de uluslararası ilişkileri bilgi kirliliği ile bulandırmaktadır. Bu bildirinin amacı Yunanistan’ın Türkiye’ye karşı sürdürdüğü temelsiz “*Pontus soykırımı*” politikasını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Pontus Meselesi, bilgi kirliliği, mübadele, soykırım, Lozan, 1923-Lozan Barış Andlaşması.

ABSTRACT

The so Called “Pontos Question” on Real Platforms and Virtual Networks: A Case Study on Baseless Claims and Disinformation Efforts in International Politics

In recent years Greece is striving to create a baseless question of a fictive “*Greek Genocide of Pontos*” against Turkey. Following such a policy on actual grounds as well as in virtual networks Greece is neglecting the sanctions and the practices of the provisions of the 1923-Lausanne Peace Treaty. Athens also blurs the international relations through misinformation and disinformation in this subject. The aim of this presentation is to study the harmful activities of Greece against Turkey in framework of groundless claims of a so called “*pontian genocide*”.

Key Words: Pontos Question, disinformation, exchange of population, genocide, Lausanne, 1923-Lausanne Peace Treaty.

GİRİŞ

Son yıllarda Yunanistan ve bilumum Pontusçu çevre tarafından hem gerçek siyasi ve akademik ortamlarda hem de **sanal örgünağ/internet** (bundan böyle **örgünağ**) ortamlarında hızı ve çapı giderek artan uluslararası kampanyalarla bir “Pontus” konusu gündeme getirilmeye çalışılmaktadır; zamanla yeniden bir “*Pontus Meselesi*”ne dönüşmesi tasarlanan bu süreçte, hedef ülke Türkiye’dir.

Bu bildiride, *Lozan Mübâdelesi*'nin öngördüğü yaptırım ve uygulamalarla tarihe mâl olmuş, böylece hem hukuken hem de fiilen kapanmış olan “Pontus” konusunun, şimdilerde Yunanistan tarafından bir “mesele” olarak yeniden ve nasıl canlandırılmak istendiği ortaya konmaktadır; “*Pontus konusu*” diyorum, çünkü yakın tarihin kısa bir döneminde gerçekten “*Pontus Meselesi*” olarak anılan, ama *Lozan sistemi* çerçevesinde çözümlenip kapanmış olan bu konuyu, günümüzde, normal şartlar altında yeniden bir “mesele” olarak nitelemenin, gerçeklerle ya da gerçekçilikle bağdaşmayacağı açıktır. Öte yandan Yunanistan bu yaklaşımıyla bir taraftan kendisinin de taraf olduğu Lozan Barış Andlaşması gibi hem ikili hem de çok taraflı bir uluslararası andlaşmayı –uluslararası hukuku– hiçe saymakta, bir taraftan da uluslararası ilişkileri “bilgi kirliliği” ile bulandırmakta, böylece barışçı bölge politikalarını da potansiyel olarak zedelemektedir.

Bu sunumumda ayrıca, Yunan-Rum tarafının sergilediği, yayımladığı veya ilân ettiği “Pontus” içerikli ‘*tezlerin*’ esasından çok, bu alanda kullandıkları *söylemler, yol ve yöntemler* ile varmak istedikleri hedefi *nasıl gösterdikleri* ele alınmaktadır; diğer bir ifadeyle, “a” adlı bir Yunanlı araştırmacının veya “c” adlı bir “Pontusçu” sanal örgünağ ortamının bu “Pontus” içerikli konuları uluslararası kamuoyuna “nasıl” aktardıkları ve “hangi içeriklerle” sundukları üzerinde durulmaktadır. Günümüzde etkin pozisyonda saldıran ya da taleplerini “yayan” ve “yayımlayan” Yunan-Rum tarafının bu “aktarış” ve “sunuş” şekilleri, zaten “alıcı”yı ve “izleyici”yi dolaylı bir edilgenliğe itmektedir ki, Yunanlılar bu aşamada ‘ön almak’ diye bilinen taktiği ellerinde tutmaktadırlar.

Bütün bunların ötesinde, en son söylenecekleri baştan vurgulamak gerekirse, tespit edebildiğim en önemli nokta şudur: Atina yönetimleri, hükümet şekli veya iç siyasal eğilimler fark etmeksizin, bölge ve dünya ölçeğindeki gelişmeleri “*Yunan çıkarlarına göre okumakta*” ve “*Yunan penceresinden*” değerlendirerek kendilerine bir yol çizmektedirler.

A. “Pontus” Konusundaki Çalışmalara, Yayımlara, Etkinliklere Bir Bakış

Geçmişe mâl olmuş hâliyle ve elbette tarih araştırmacılarının ilgi alanı ve malzemesi olarak bu tarihî “Pontus Meselesi”ni ele alan çok sayıda bilimsel eser ve çeşitli popüler yayın bulunmaktadır:

“Pontus” konusunda Türkiye’deki ilk resmî ve gayet kapsamlı yayım, bilindiği gibi ‘*TBMM Hükümeti-Matbuat Müdüriyet-i Umumîsi*’ tarafından 1922 yılında hazırlanıp bastırılan *Pontus Meselesi* başlıklı kitaptır ve bu eser Yılmaz KURT tarafından yeniden edite edilerek (Kurt, 1995) yayınlanmıştır. Bundan başka son dönemlerde “Pontus” ile ilgili olarak bazı önemli eserler görülmektedir; bunlar arasında *Pontus Meselesi ve Yunanistan’ın Politikası* (Sarınay, 1999) başlıklı bir derleme çalışmadır ve “*Makaleler*”den oluşmaktadır. Mesut Çapa’nın *Pontus Meselesi*’ni ele aldığı iki eser (Çapa, 1993, 2001) ile Yusuf Gedikli’nin *Pontus Meselesi* (Gedikli, 2002) adlı kitabı da bunlar arasındadır. Diğer bir kitap Nuri

Yazıcı'nın çalışmasıdır ve *Millî Mücadelede Canik Sancağı'nda Pontusçu Faaliyetler (1918-1922)* başlığıyla (Yazıcı, 2003) yayımlanmıştır. Ayrıca Haşım Albayrak'ın *Tarih Boyunca Doğu Karadeniz'de Etnik Yapılanmalar ve Pontus* (Albayrak, 2003) adlı eserini görmekteyiz. Bir başka eser de Ahmet Güzel'in yazdığı *Geçmişten Günümüze Yunanistan'ın Pontus Hedefi* (Güzel, 2006) adlı kitaptır. Bunların dışında, Ömer Asan'ın yazdığı kabul edilen ve önsözünü Yunanlı Prof. Neoklis Sarris'in kaleme aldığı *Pontus Kültürü* başlıklı bir kitap da (Asan, 1996) yayımlanmış, böylece Türkiye'de ilk defa "Pontus" konusunda Yunan iddia ve tezlerini besleyici bir yayın gündeme gelmiştir. Bunlardan başka, Türkiye'de çeşitli üniversitelerde Yüksek Lisans veya Doktora tezi olarak hazırlanan ve Millî Mücadele yıllarında Karadeniz'de meydana gelen olayları ve "Pontusçu" faaliyetleri işleyen ve daha sonra kitaplaştırılarak yayımlanan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. O arada, bu konuyu "makale" olarak kaleme alan ilk araştırmacılardan biri de Stefanos Yerasimos'dur; onun "*Pontus Meselesi (1912-1923)*" başlıklı makalesi bu konuya ilgi duyanların –temkinli de olsa– mutlaka kaâle alıp değerlendirmesi gereken çalışmalardandır (Yerasimos, 1989).

Bunların yanı sıra, Türkiye'de 1990'lı yılların ortalarından itibaren günümüze doğru, sayıları kadar nitelikleri de yükselen "makaleleri" ve çeşitli sempozyum ve kongrelerde sunulan "Pontus" konulu bildiriye de burada hatırlatmak gerekir.

Yabancı yayımlar arasında ise özellikle Yunanistan çıkışlı çok sayıda çalışma dikkati çekmektedir; bunların önemli bir kısmı hazırlanış ve sunuş bakımından "bilimsel yöntemlerin" kullanıldığı fakat propaganda amaçlı çalışmalardır. Aralarında *Paschalis M. Kitromilides, Konstantinos Fotiadis, Mikhalis Haralambidis, Haris Tsirkinidis, Fanis [Theofanis] Malkidis* gibi isimlerin bulunduğu akademisyen ve araştırmacılar, gerek tarihî gerekse Yunan devletinin de artık müdahil olarak resmen sahiplendiği sözüm ona "*güncel Pontus meselesi*"yle ilgili yoğun çalışmalar yapmaktadırlar. Özellikle Dedeağaç'taki *Trakya Dimokritiu Üniversitesi*'nde görevli genç bir öğretim elemanı olan Fanis Malkidis son birkaç yıldan beri Avrupa-Amerika-Kanada üçgeninde yoğun faaliyetlerde bulunmakta, kendisine sık sık konferanslar verildiği dikkat çekmektedir.

Bu "Pontus" konusuyla ilgili olarak büyük ihtimalle gelecekte de "*meselenin*" tarih içindeki yerini inceleyen çalışmalar ortaya çıkabilecektir. Ancak günümüzde şu bir gerçektir ki, Yunanlılar da-aynı Ermenilerin yaptığı gibi- her şeyi bir yana iterek işin bilim, belge, tarih, gerçeklik veya uluslararası hukuk yönünü dışlamakta ve bu "Pontus" iddialarını salt "siyasal" hedef ve amaçlarla uluslararası platformlara taşımak hususunda ısrarlı gözükmektedirler.

B. Tarihî Pontus Meselesi'ne Kısa Bir Bakış

Bilindiği gibi XIX. yüzyılın ortalarından itibaren özellikle Amerikalı misyonerlerin Anadolu'daki girişimleriyle filizlenmeye başlayan (Öksüz-Aktaş,

2007) ve 1900'lerin ilk on yılından sonra palazlanan "Pontusçuluk" faaliyetleri, I. Dünya Savaşı sırasında Rus işgaline uğrayan Trabzon ve çevresindeki Rum çetecilerinin çabalarıyla yoğunlaşmıştı. Önce Rusların 1916-17 yıllarındaki işgali ve çekilmesi arasında kalan bir buçuk yıllık dönemde ve sonrasında, yani Dünya Savaşı'nı takip eden Mütâreke yılları boyunca da, Yunan ve İngiliz kuvvetlerinden destek gören, böylece otorite boşluğunun yaşandığı o karmaşık siyasi ve askerî ortamı fırsat bilerek, bölgede bir "Pontus Devleti" kurma hevesiyle harekete geçen Rum çeteleri, Karadeniz'de oldum olası yoğunlukta ve çoğunlukta olan Müslüman-Türklerin varlığını *etnik temizlik ve nüfus eritme* yani *ethnocide ve democide* uygulamalarıyla kırmaya başlamışlardı.

1918-Mondros Mütârekesi'nden hemen sonra baskın, talan, hırsızlık, tecâvüz, cinayet, toplu katliam, kundakçılık gibi çeşitli şiddet eylemlerini artıran bölge Rumları 1918 sonu ile 1919'un ilk ayları itibarıyla de doğu Karadeniz'de bir "Pontus Cumhuriyeti" oluşturup kurumsallaşmayı amaçlamışlardı. Zamanın Yunanistan başbakanı *Eleftherios Venizelos* 1919 başında Paris'te toplanan Barış Konferansı'nda "büyük Yunanistan" tasarısı ve haritalarını İtilâf 'grubu'nun baş aktörleriyle tartışırken, İzmir merkez olmak üzere, Batı Anadolu'yu işgal eden Yunan yönetimi ile İstanbul'daki Rum Patrikliği ve Karadeniz bölgesindeki Rum-Ortodoks din görevlilerince de hararetle kışkırtılan bu hareketler (Mustafa Kemal, 1927) bölgedeki Rumlar arasında bir bakıma "zirve yapmıştı". Rum papazlar ve özellikle Trabzon metropoliti *Hrisantos* ile Amasya metropoliti *Ġennadiyos KaravanĠelis*'in büyük heves ve çabalarıyla kurulması arzulan bir "Pontus Cumhuriyeti" gündeme getirilmiş, hattâ bayrağı dahi hazırlanmıştı. İşte bugün, artık "tarihî Pontus konusu" dediğimiz olgu da, tam o aşamada, 1918-1921 arasında bölge Rumları'nın şiddetli saldırıları (Cöhce, 2007) yüzünden gerçek ve ciddi bir "mesele" hâlini almışken, bu "mesele" Türk Kurtuluş Savaşı sonucunda ve Lozan Barış'ı çerçevesinde tam anlamıyla tarihe karışmıştır.

Böylece, Yunanistan'da Batı Trakya dışında yaşayagelen 400 bini aşkın Müslüman-Türk nüfusun zorunlu olarak Türkiye'ye göç etmesini öngören 30 Ocak 1923 tarihli "*Türk-Yunan Ahâli Mübadelesi Sözleşmesi*" (Erim, 1944) uyarınca, aynı şekilde İstanbul'dakiler hariç Anadolu ve Trakya'daki ve doğal olarak Karadeniz bölgesindekilerle birlikte ortalama 1.250.000'i bulan bütün Rum nüfus da bu zorunlu mübâdeleyle Yunanistan'a gitmiştir (Öksüz, 2007). O arada 1924 ile 1930 arasında "*kimin mübâdil sayılacağı kimin sayılmayacağı ve adı geçenlerin statükoları*" konusunda "*etabli meselesi*" şeklinde baş gösteren bazı anlaşmazlıklar da 1930 yılında karşılıklı uzlaşmayla giderilmiş (Soysal, 2000: Hatipoğlu, 1997) ve söz konusu Lozan mübâdelesi sürecine son nokta konmuş, böylece Anadolu Rumları'nın Türkiye topraklarındaki fiilî ve hukukî varlığı altında Yunanistan'ın da imzasının bulunduğu ikili ve çok taraflı belgelerle, uluslararası hukuk önünde de tamamen son bulmuştur (Ladas, 1932). Ancak son yıllarda yaşanan gelişmeler, Yunanistan'ın bu konuyu yeniden

canlandırmak istediğini, bu konuda kararlı, ısrarlı ve talepkâr bir politika izlediğini göstermektedir.

C. Yunanistan'ın “Pontus” Politikası-Siyasi ve Akademik Etkinlikler ve Söylemler

Ortada bu konuyla ilgili olarak bütün dünyaca bilinen, tanınan ve uluslararası hukukun da bağlayıcı hüküm ve uygulama sonuçları varken, Yunanistan parlamentosu 1994 yılında ilginç bir yasa kabul etti; 24 Şubat 1994'te görüşülüp kabul edilen ve 7 Mart 1994 günü de zamanın Yunanistan cumhurbaşkanı Konstantin Karamanlis tarafından onaylanıp 8 Mart 1994 tarihli Yunan Resmî Gazetesi'nde (*ΕΦΗΜΕΡΙΣ*, 1994) yayımlanarak yürürlüğe giren 2193 sayılı bu yasanın konusu ve başlığı “19 Mayıs: Pontus Helenizminin Soykırımını Anma Günü” idi. Aslında, etkinlik geçmişi 1990'ların çok öncesi yıllara dayanan bu konu, Atina yönetiminin ortaya koyduğu bu sözüm ona “yasal” tavrıyla birlikte hızlı bir boyut kazandı:

Lozan sonrası dönemde Yunanistan'da kurulan ilk “Pontus” dernekleri ve benzeri sivil toplum örgütlerinin sadece “nostaljik-folklorik anma toplantılarıyla” sınırlı kalan, belirlenmiş bir anma gününün ya da tarihinin olmadığı bu yapay “Pontus” konusu, 1994'ten itibaren elle tutulur bir nitelik kazanıyor ve artık Yunan devletinin de “resmî” gündemine alınmış oluyordu.

Bundan sonra, yani 1994'te uygulamaya konan bu yasayla birlikte “Pontusçu hareketler” daha önceki dönemlere nazaran giderek yaygınlaştı ve daha örgütlü bir yapı kazandı. İşin rengi kısa zamanda “kültürel-folklorik-nostaljik” hemşeri toplantılarının ötesine geçti ve resmî anma törenlerinin de devreye sokulmasıyla, konunun yeni adı “Pontus Soykırımı” oluverdi.

Bu yöndeki propagandaların yoğunluğu ise, özellikle 2006 yılının Mayıs ayında Selânik'te iki “Pontus” anıtının dikilmesi ve çok sayıda Yunanlı resmî yetkilinin katılımına sahne olan açılış törenlerinin yapılmasından sonra iyiden iyiye arttı ve yaygınlaştı. Resmî, mülkî zevatın bu törenlerde boy göstermesinin ötesinde, cumhurbaşkanı dâhil çeşitli üst düzey resmî makamların resmî “mesaj” göndermeleri de, işin mahiyetine verilen “önemi” gözler önüne serdi ve bütün Yunan kamuoyu bu “Pontus” konusuna iyiden iyiye yeniden/yine “ulusal bir dâva” olarak bakmaya başladı.

Aslında, “Tarihî Pontus Meselesi” dışında, konuya şimdilerde yapay ve çarpık da olsa “güncel” bir boyut getiren Yunanistan'ın bu “Pontus Soykırımı” iddiası başlı başına yeni bir meseledir; fakat bu da, Yunan parlamentosunun 1994'te icâd ettiği “Pontus Soykırımını Anma Günü” ve bu iş için de “19 Mayıs” gününü belirleyip yasalaştırmasıyla başlayan taze bir süreç değildir.

Şimdilerde hızlandırılan ve “Pontus'u yeniden kaşıma” sürecinin kökleri sanılanın çok ötesinde 70-80 yıllık bir birikime dayanmaktadır. Sadece “Pontus” konusunun değil, bütün “Küçükasya/Anadolu Helenizminin” Lozan'dan beri

bütün dünyaca zaten bilinen ve Lozan mübadelesiyle noktalanmış âkıbetinin, şimdilerde bir “soykırım meselesi” olarak yeniden sahneye konmasında hiç şüphesiz çeşitli Rum-Yunan kuruluşlarının ve dernek tipi örgütlerinin büyük payı vardır; ancak öncelikle ve özellikle 1920’li yıllarda *Melpo Logotheti-Merlier* ve *Oktavius Merlier* adlı iki Helenofil/Yunansever Fransız araştırmacının gayretleriyle Atina’da faaliyet göstermeye başlayan bir kuruluşun yeri apayıdır. 1962’de *Melpo ve Oktave Merlier Vakfı*’nın şemsiyesi altında resmen kurumsallaşmış *Küçükasya Araştırmaları Merkezi* [*Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών*] bu alanda öncü bir rol oynamıştır, hâlen de oynamaktadır. (<http://www.helleniccomserve.com/centreasiaminorpre22.html>)

Dolayısıyla “Pontusçuluk, Pontus Soykırımı” veya “Küçükasya Helenizmi” gibi konuları günümüzde yeniden ve üstelik saldırgan bir üslûpla ele alan bu siyasal yaklaşımların temellerini 1920’li, ve 1930’lu yıllarda aramak gerekmektedir; başlangıçta Lozan mübadelesiyle Yunanistan’a göçen Anadolu Rum topluluklarının bazı etnografik verilerinin yukarıda anılan *Merlier* ikilisi tarafından fonografik, sinematografik ve müzikolojik yönleriyle tespiti, tasnifi ve arşivlenmesiyle oluşan birikimden yola çıkan şimdiki yeni “Pontusçu” hareket, onlarca yıl sonra, bir taraftan “Küçükasya Helenizminin soykırımı” bir taraftan da “Pontus Soykırımı” söylemiyle sosyo-politik bir harekete dönüşmüştür. Bu söylemler ve iddialar şimdilerde Atina’daki siyasetçiler kadar Yunan akademik çevrelerce de dünyanın her yerinde ve her platformda açıktan açığa dışa vurulmaktadır. En başta Atina’daki resmî ağızlar bu “Pontus” konusunda fırsat buldukça kışkırtıcı açıklamalar yapmaktan geri durmamaktadır; tipik birer örnektir diye bazı resmî açıklamalara ve mesajlara burada özetle temas etmek istiyorum:

Söz gelişi daha 1993’te Yunanistan’ın o zamanki başbakanı Konstantin Mitsotakis “*Dedelerimiz, Pontus topraklarına dönüş hayâlini size miras olarak bırakıp öldüler. Bu mirası kalbinizin içinde koruyun*” şeklinde bir açıklamada bulunur. Sonuçta, yukarıda da vurgulandığı gibi ertesini yıl, 1994’te Yunan parlamentosu “*Vuli*”, “*19 Mayıs-Pontus Soykırımını Anma Günü Yasası*”nı kabul ve ilan eder. Bu yasanın kabulüyle beraber resmîyet kazanan “Pontusçu” eylem ve söylemler renk ve mahiyet değiştirecek, zamanla talepkâr hattâ saldırgan bir karakter kazanacaktır.

İleride, 2002’de “Pontus Soykırımı”nı anma bahanesiyle düzenlenen bir başka toplantıda Yunanistan meclis başkanı Apostolos Kaklamanis şunları söyler: “...**Pontuslu Rumlara yönelik soykırım tartışılmaz bir tarihî gerçektir. Türk devletinin işlenen bu sistemli cinayetleri, sayısız Yunan, yabancı ve hatta Türk kaynağınca doğrulanıyor. Pontus Soykırımı’nı tanımak Türkiye’nin dünyaya borcudur ve cinayetleri kınayıp resmen özür dilemelidir...**” (Gökçen, 2007). Aynı ortamda yapılan açıklamalarda **Yunan** parlamentosunun “Pontus Soykırımı” için belge toplayacağı da açıklanır. 2002 Mayıs’ındaki bu törene Yunanistan Kalkınma Bakanı Akis Tsahadzopulos da bir mesaj göndererek “...**Türkiye de, Almanya gibi işlediği soykırımın sorumluluğunu**

üstlenmelidir...” der. Belediye Başkanı Vasilis Papayorgopoulos ise, Selânik’te şehir merkezinde mutlaka bir “Pontuslular Anıtı” dikeceklerini açıklar; bu “Pontus Soykırım Anıtı” ile ilgili Yunanistan’dan gelen ilk sinyaldir. Sonuçta bu toplantıda her zamanki gibi **Türkiye** karşıtı sloganlar atılır. (**Radikal, Hürriyet** 20 Mayıs 2002) . Bu gösteride Selanik’te bir “Pontus Soykırımı” anıtının dikileceğine dair ilk somut açıklama gelmiştir.

2003’te zamanın başbakanı Kostas Simitis “Pontus”la ilgili olarak yayımladığı mesajında şunları vurgular: “...dünya Helenizmi Pontus Helenlerinin mücadelesi önünde saygıyla eğilmektedir... Pontuslular 27 yüzyıllık tarihlerinde ayakta kalmayı başarmışlardır...uluslararası platformda güçlü bir Yunanistan oluşturma yolundaki çabalarımızda, Pontuslu Helenlerin öncü gücü oluşturacağından eminim. Bu da kurbanların anısını en iyi biçimde şereflendirecektir.” (**Radikal**, 21 Mayıs 2003).

Bu arada Yunanistan’da yapılan 7 Mart 2004 genel seçimlerini Yeni Demokrasi Partisi/Nέα Δημοκρατία kazanmıştır ve başbakanlığı Kostas Karamanlis üstlenir. Bunun üzerine, dönemin **AKP Karaman milletvekili Mevlüt Akgün** tam iki gün sonra, 9 Mart 2004’te bir basın toplantısı düzenleyerek, “Karamanlı hemşehrimiz olan Karamanlis Yunanistan’da başbakan seçildi. Bir hemşehrimizin seçilmesi bizleri sevindirdi...AKP iktidarı olarak AB üyeliğine çok önem veriyoruz. Üyelik sürecinde bize Yunanistan’ın vereceği destek de çok önemli. Karamanlılar olarak bu desteğe katkıda bulunmak için Karaman ile Atina’yi kardeş şehir ilân edeceğiz ... “ şeklinde açıklamada bulunur (**Milliyet**, 10 Mart 2004). O günlerden günümüze (2007) AB yolundaki o önemli Yunan destekleriyle Türkiye nereden nereye gelmiştir, yeni seçilen Yunan başbakanına “AB uğruna” şaklabanlık yapmanın ne demek olduğunu, Türk halkı ve Karamanlılar bir gün soracaklardır elbet.

Öte yandan Türk kamuoyunda, daha doğrusu “Türkiyeli medyada” sebebinin anlaşılması mümkün olmayan yerli yersiz bir umut rüzgârı ve iyimser bir hava estirilmektedir; buna göre Yunanistan’ın yeni başbakanı 2004 Ağustos’unda, işbaşına geldikten hemen 5 ay sonra Türkiye’yi ziyaret etmeyi tasarlamaktadır. Böylece, *Karamanlis’in 50 yıllık bir aradan sonra Türkiye’yi yeniden resmen ziyaret eden ilk Yunan başbakanı olacağı* yolunda haber ve söylentiler yaygınlaşır; öyle ki ‘başbakan Tayyip Erdoğan’ın Karamanlis’i, memleketi Rize’deki Güneysu ilçesinde ağırlayacağı, birlikte iki gün geçirecekleri’ şeklindeki ayrıntılar Türkiye’nin gündemini meşgul eder olmuştur. (**Akşam**, 14 Temmuz 2004). 2004 – 2007 yılları boyunca böyle bir ziyaret Türkiye mediasında “gelecek, geliyor, bu yıl gelmiyor, ziyaretini erteleyebilir, ziyaret ertelendi, gelmeyecek, neden gelmiyor” şeklinde sürekli konu edilir. (**Sabah**, 12 Temmuz 2004: **Türkiye**, 3 Ağustos 2005: **Birgün** 3 Ağustos 2005: **Radikal**, 30 Kasım 2005: **Haber 7**, 14 Kasım 2006) . Ne var ki, bazı uluslararası kuruluş ve örgütlerin İstanbul’da düzenledikleri toplantı ve zirveler ile özel tatil, Patrikhane ziyaretleri ve düğün dernek şahitliği dışında

Kostas Karamanlis, bugünkü takvim tarihi olan 11 Eylül 2007 Salı gününe kadar, Türkiye Cumhuriyeti'ne böyle bir **resmî ziyarette** bulunmamıştır.

O yıl Türkiye'de ilginç sahneler de yaşanır; 2004 Temmuz'unda Yalova'da düzenlenen **18. Uluslararası Altın Karanfil Halk Dansları Yarışması**'na 12 ülke katılır ve Yunanistan'dan gelen folklorcular ikinciliği kazanır. Gazete haberine göre 'Yalova'daki yarışmada gecenin sürprizini Yunan ekibi yaptı. Yunanlılar Karadeniz bölgesinin geleneksel oyunu horonla sahne aldılar... Karadeniz kıyafeti giyerek kemençe eşliğinde horon tepen Yunanlılar'a Yalovalılar alkışlarıyla destek verdi. Başarılı bir oyun sergileyen Yunan ekibi, yarışmada ikinci oldu... Yunanlı ekibe ödülünü Yalova Belediye Başkanı Barbaros Binicioğlu verdi...'. (**Akşam**, 4 Temmuz 2004). Şimdi, bu noktada önce Yalovalılar'ın tutumuna, sonra haberin içeriğine ve üslûbuna bakmakta yarar vardır: Belli ki Yalova halkı bu gösteriyi seyrederken bütün sâfiyane duygularıyla, Yunanlılar'ın Karadeniz kıyafetleri giyip kemençe eşliğinde Türk halk oyunlarından bir örnek sunarak Türk seyircisine jest yaptıklarını düşünmüştür. Ancak kazın ayağının öyle olmadığı derhal anlaşılır, çünkü, haber şöyle noktalanmaktadır: "... Yunanlı folklorcular horonun bir Pontus dansı olduğunu iddia ettiler." *Akşam* gazetesinin geçtiği haber bu derece derin bilgiden veya asgarî bir ulusal yorumdan yoksun ve kurudur (**Akşam**, 4 Temmuz 2004). Bu Yalova örneğine benzer Türkiye'nin nice beldesinde nice çamlar devrilmekte ve güyâ "*uluslararası festival*" yapıyoruz diye, Türkiye'ye gelen Yunan ekiplerine her defasında aynı şekilde bilinçsizce izin verilmekte, sonra yerli-yersiz yılışıkça yakınlık gösterilmekte, ödüller verilmekte, o arada yerel yöneticiler de "*büyük bir iş*" yaptıklarını sanmaktadırlar. Oysa işin öbür tarafından bakıldığında, Yunanistan'daki herhangi bir festivale gidip katılacak olan Türk folklorcularının "Edirne, Kırklareli" yöreleri dâhil, herhangi bir Trakya/Rumeli Türk halk oyununu bile sergilemeleri çoğu zaman sorun yaratan bir durumdur.

Yunanistan'daki "*Pontus*" histerisi 2004 ve 2005 yıllarında daha da alevlenerek devam eder ve Mayıs aylarında benzer nâhoş olaylar yaşanır; 19 Mayıs 2005 günü Selânik'te düzenlenen bir gösteride, "*Türkiye'nin ve dünyanın 'Pontus Soykırımı'nı' tanımasını*" isteyen göstericiler, Türk Başkonsolosluğu'nun çevresinde "*Pontus Soykırımı* 'yla" ilgili bildiriler dağıtıp, yanlarında getirdikleri Türk bayrağını yakarlar ve yerlerde sürükleyip çiğnerler. Bu gösteriye Yunanistan Hükûmeti'ni temsilen zamanın *Makedonya* ve Trakya Bakanı Nikos Tsiartsionis katılır ve burada yaptığı konuşmada, "... '*Pontus Soykırımı'nın* uluslararası alanda *tanınması* ve *Ermeni* ve *Yahudi* soykırımlarıyla birlikte anılması gerektiğini..." söyler. (**Gökçen**, 2007: *Milliyet*, 20 Mayıs 2005). Aynı gösteri yürüyüşünde konuşan Selânik Belediye Başkanı Vasilis Papayorgopulos da, gelecek 2006 yılında şehirde bir "*Pontus Soykırımı Anıtı*" yapılması için Selânik Belediye Meclisi'nin karar aldığı açıklar. Yunanistan Dışişleri Bakan Yardımcısı Panayotis Skandalakis de, '*Pontus Soykırımı*' konusunda yayımladığı mesajında, "*Pontus Helenizmi'nin*

mücadelesinin bugün de sürdüğünü” vurgular. (**Zaman**, 20 Mayıs 2005). Görüldüğü üzere, Selânik Belediye Başkanı Papayorgopulos, “*Pontus Soykırımı anıtı*” konusunda üç yıldır dillendirdiği niyetlerini bir defa daha resmen açıklamıştır, ancak Ankara’dan halâ ciddi ve caydırıcı bir tepki yoktur.

Bu 2005 yılının Mayıs ayında bir de EUROVISION şarkı yarışması vardır ve o yıl Kiev’de düzenlenen yarışmaya Yunanistan İngilizce sözlü ancak baştan sona Karadeniz tarzında ve sözde “*Pontus*” ezgilerinden oluşan “*My Number One*” adlı bir parçayla katılır; şarkıyı seslendiren Helena Papanizou’ya Türkiye’den ‘12’ tam puan verilir. (**Hürriyet**, 22 Mayıs 2005). Türkiye’yi temsil eden şarkıcı Gülseren ise yarışmanın sonunda, kuliste Yunanlıları tebrik etmek istemiş, fakat karşılık olarak “*Türklere okkalı bir küfür*” savurulmuş ve kendisine de terbiyesizce “*bir parmak işareti*” yapılmıştır (<http://www.hakancem.com/YAZILARIM/yazi3.html>).

Aynı yıl, 2005 Kasım ayında Yunan **Ta Nea** gazetesinde çıkan bir haberde, 30 Kasım tarihli **Milliyet**’e göre, kelimesi kelimesine şu ifadeler yer alır: “*Yunanistan Türkiye’deki Pontusluları kışkırtma planını yürürlüğe koydu*”. Planı ortaya çıkaran **Ta Nea** gazetesi, EYII/EİP-Yunan Millî İstihbarat Örgütü’nün (EYII= η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών), Kardak krizi sonrasında, 1997-1998’de, Türkiye’de sözüm ona “300 bin Pontusluyu uykudan uyandırma” planını uygulamaya koyduğunu ve bu çerçevede, Karadeniz bölgesinden 50 Türk gencine Yunanistan üniversitelerince burs verildiğini yazar. Gazete, Türkiye’nin, ‘burslu öğrencilerin’ lideri saydığı Fethi Gültepe’nin 2002 Kasım seçimleri için yurda döndüğünde tutuklandığını ve bu kişinin “*Pontus gerilla eylemleri*” konusunda bir dizi açıklamalarda bulunduğunu da yazmaktadır. Haberde, Türkiye’nin, uydurma Yunan burslarıyla Atina’ya götürülenlerin Yunan EYII/EİP istihbarat elemanları tarafından “*Pontus’ta gerilla eylemleri oluşturmak üzere eğitim gördükleri*” suçlamasına da yer verilir. (**Milliyet**, 30 Kasım 2005) . Bu noktada, Yunan istihbaratının bu teşebbüsünü 1997 itibarıyla devreye sokması, yani Ömer Asan’ın adıyla yayımlanan **Pontus Kültürü** başlıklı kitabın Türkiye’de 1996’da piyasaya sürülmesinden kısa bir zaman sonra gerçekleştirmeyi planlamış olması dikkat çekicidir.

Bir yıl sonra, 2006’da, Yunanistan Hükûmeti bünyesinde önemli bir değişiklik olacaktır. Karamanlis’in ilk kabinesinde dışişleri bakanlığını üstlenmiş olan Petros Moliviatis 2005 sonunda görevinden ayrılır; yerine eski başbakanlardan Mitsotakis’in kızı ve eski Atina belediye başkanlarından Dora[Theodora]Bakoyannis getirilir. Bayan Bakoyannis’in göreve gelişi Türkiye mediasında ilginç bir şekilde yansıtılacaktır: “*Komşuda Türk dostu dışişleri bakanı*” (**Sabah**, 1 Şubat 2006) .

Aynı 2006 yılı bu “*Pontus*” konusuyla ilgili olarak dönüm noktası denebilecek gelişmelere sahne olacaktır. Türkiye’de yankı bulmamış olan ve daha önce, 2005’te Atina’da bir ‘*Pontus Soykırımı*’ anıtının dikilmesine izin

veren, daha doğrusu bunu örgütleyen Yunan resmî çevreleri, bu defa Selânik'teki "soykırım" anıtının açılışını fırsat bilerek, "soykırım" iddialarının uluslararası alanda tanınmasına destek veren söylemler kullanacaklardır. Yunanistan Cumhurbaşkanı Karolos Papulyas Selânik'te dikilen "*Pontus Soykırım*" anıtının açılışıyla ilgili olarak düzenlenen etkinliğe gönderdiği destek mesajında şu ifadeleri kullanır: "...*anavatan topraklarında yaşayan Pontuslular, bütün olumsuzluklara rağmen yaralarını sardılar ve köklerini koruyup, kaybedilmiş vatanlarının hâtırasını yaşatarak, ulusun yeniden doğuşuna katkıda bulundular...Pontusluların baba topraklarından kovulmalarından bu yana geçen 90 yıl içerisinde, göçmenlik fidaniyle aşılana ulusal ağaç, yeni ürünler verdi...*" (Tercüman-Halka ve Olaylara, 16 Mayıs 2006) .

2006'daki bu "anıt açılış" törenine Yunanistan başbakanı Kostas Karamanlis'ten gelen destek mesajında satır arasından Türkiye'ye şu ilginç göndermede bulunulur: "*Bizler, Helenizmin fedakârlığına olan saygımızı fiilen kanıtıyoruz...Yunanistan, tarihten alınan derslere fiilî saygı çerçevesinde, bölgede bir barış, demokrasi ve kalkınma gücüdür... Yunanistan bölgedeki yegâne AB üyesi olarak, kriterlere uymaları durumunda komşu ülkelerin de üyelik çabalarını desteklemektedir...*"

Selânik'teki bu 2006 törenlerine, Türkiyeli medya tarafından yılın başında "*Türk dostu*" olarak tanıtılan Yunanistan Dışişleri Bakanı Dora Bakoyannis de bir destek mesajı yollar ve bu mesajında şunları vurdular: "*Yunanistan, Pontusluların trajik soykırımının uluslararası toplum tarafından tanınması gerektiğini kabul etmektedir...Yunanistan Pontus Soykırımı'nın uluslararası çapta tanınması için ısrarla her türlü çabayı gösterecektir*" (Yeni Şafak, 15 Mayıs 2006: Turkish Daily News, 16 Mayıs 2006) . Ana muhalefet lideri ve PASOK genel başkanı, eski Yunan dışişleri bakanı Yorgos Papandreu da mesajında "*uluslararası toplumun 'Pontus Soykırımı'nı' tanıması gerektiğini*" belirtmekten geri durmayacaktır. (Radikal, 16 Mayıs 2006) .

İçinde bulunduğumuz 2007 yılı Mayıs'ında da başta Atina ve Selânik olmak üzere Yunanistan'ın çeşitli kentlerinde "*Pontus*" konusu yeniden tazelenmiş ve anılmıştır; ancak, bu yıl siyâsîlerden çok akademisyenlerin etkin olduğunu söylemek mümkündür. Bunlar arasında, özellikle 2003'ten beri, yani 5-8 Haziran 2003 tarihlerinde İrlanda Ulusal Üniversitesi '*İnsan Hakları Merkezi*'nde düzenlenen toplantılarda verdiği konferansla ismi duyulmaya başlayan ve o günlerden itibaren "*Pontuşçuluk yıldızı*" parlayan ya da parlatılan, İngilizce, Fransızca dışında Türkçe de bilen Dr. Fanis Malkidis 2007'de de Yunanistan'da Avrupa'da ve Kuzey Amerika'da "Pontus konferansları" vermeye devam etmektedir. Merkez yerleşkesi Dedeağaç'ta bulunan *Trakya Dimokritiu Üniversitesi-Karadeniz Ülkeleri Dil, Tarih ve Edebiyatları Anabilim Dalı* Öğretim Görevlisi olan Malkidis'in editörlüğünde geçen yıl *Θψεις της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου μετά τον Ψυχρό Πόλεμο* (Malkidis [Edit.], 2006) adlı analitik(!) bir uluslararası ilişkiler

araştırması yayınlanmıştır. Bu derlemede, ilk bakışta dikkati çeken nokta şudur: Kitabın adında yer alan “Karadeniz” kelimesi, günümüz Yunancasında yaygın ve öncelikli olarak kullanılan ve bizdeki “*Bahr-i Siyah*” yani “*Kara Deniz*” anlamına gelen “*Μαύρη Θάλασσα/Mavri Thalassa*” olabileceken, bunun yerine doğrudan “*Pontus*”u çağrıştıran “*Εύξεινος Πόντος/Efksinos Pontos*” kavramı tercih edilmiştir; Malkidis’in çizgisine ve misyonuna bakıldığında bu kavramın özel olarak seçildiğini anlamak mümkündür. Bu arada, adı geçen derlemedeki “*Türkiye*” bölümüne makaleleriyle katkı veren Türk araştırmacılarının, ya temel terminoloji bilgileri eksiktir ya göre göre “*yurtdışı yayınımlar olsun*” hesabıyla bu “bilimsel görünüşlü tuzağa” düşmüşlerdir veya zaten “bu yolun” yolcusu olabilirler. Aynı araştırmacının gene 2006’da yayımlanan ve ***Pontus Meselesinin Ulusal ve Uluslararası Boyutları*** (Malkidis, 2006) başlıklı kitabı, “*Anadolulu-Pontuslular’dan başka Sovyetler Birliği’ndeki Pontus varlığının kaderine*” temas etmekte, ayrıca Türkiye’de “*Pontus dilini*” kullanan ‘*gizli Hristiyanlar’dan*” söz ederek, “...‘*meselenin*’ ancak *Türkiye’nin ve uluslararası toplumun Pontus Soykırımı’nu tanımasıyla çözümlenebileceğini*...” ileri sürmektedir.

17 Temmuz 2006’da İsviçre Kürt Dernekleri Federasyonu ve Lozan Kürt Kültür Merkezinin ortaklaşa düzenledikleri “Uluslararası İsviçre Kürt Dernekleri Kongresi”nde ‘*Lozan öncesi ve sonrasında Kürt ihtilal hareketleri*’ ele alınırken, Fanis Malkidis de “Pontus Soykırımı” hakkındaki konuşmasında “*Türkiye’nin insanlık tarihi karşısında ağır insanlık suçları işlediğini, 20. yüzyılın ilk soykırımlarını Türklerin yaptığını, 1911’den I. Dünya Savaşı’nın sonlarına kadar önce Jöntürklerin, sonra 1919-1923 arasında da Kemalci Türk milliyetçilerinin Pontus Helenizmine karşı soykırım uyguladığını ve sonuçta 350 binden fazla Pontuslu’nun katledildiğini*” anlatmıştır (<http://www.patrides.com/august06/malkid1.htm>).

Bu yıl Ocak 2007’den başlayarak geçen Ağustos ayına kadar hem Yunanistan’da hem de Kuzey Amerika’da, ABD ve Kanada’da bir dizi konferans verdiği izlenen Malkidis’in “*Uluslararası Soykırım Araştırmacıları Kuruluşu*”nun da üyesi olduğu bilinmektedir. 9 Mayıs 2007’de Yunanistan’ın Nea Magnesia kentinde “*Pontuslular Birliği*”nin düzenlediği toplantıya, yıllardır Ermeni “*soykırım*” iddialarına destek veren, hattâ bizzat kanıtlamak gayretinde olan Taner Akçam da Malkidis’le birlikte katıldı. Taner Akçam verdiği konferansta “*Anadolu Rumları’nın kaderini Ermenilerininkiyle örtüştürerek, 1919’dan itibaren “soylarının nasıl kırıldığını”(!), kendisine verilen misyon doğrultusunda anlattı. Konferansta konuşan Fanis Malkidis ise “soykırım, insan hakları, demokrasi, özgürlük” konularının yanında “Pontus’ta, Tenedos ve İmvros’ta, ‘Konstantinopolis’te gerçekleşen Helen soykırımlarını” (!) dile getirdi* (<http://www.pontos.gr/default.asp?CatID=274&pageid=311>).

Gene bu yıl, 9-13 Temmuz 2007 tarihleri arasında ***Uluslararası Soykırım Araştırmacıları Kuruluşu’nun 7. Bienali***, Saraybosna Üniversitesi-‘*İnsanlığa Karşı Suçları Araştırma ve Uluslararası Hukuk Enstitüsü*’nün ev sahipliğinde

Bosna-Hersek'te düzenlendi ve burada ilk gün oturumlarında söz gelişi “İttihatçı Osmanlı Yönetiminde Ermenilerin ve Diğer Hristiyanların Soykırımı” konusu ile “1992-1995 Saraybosna Kuşatması ve Soykırım Unsurları” konulu bildiriler aynı oturumda işlendi; son gün ise gene Fanis Malkidis’in öncü girişimiyle “Helen Soykırımı/Helenocide” ana başlığı altında “Pontus”, “Küçükasya ve İyonya”, “Trakya”, “İstanbul/Konstantinopolis”, “Kıbrıs” alt konuları ele alınıp tartışıldı (<http://www.malkidis.info/en/?m=200706>).

Yunanistan’da faaliyet gösteren küçüklü-büyükü Pontusçu örgütlerin ötesinde, siyasi ve akademik çevrelerin yoğun çabaları sonucunda gayet planlı-programlı bir örgütlenmeyle gelişen bu “Pontusçu” hareketler, büyük ölçüde en başta andığımız “araştırma birikimlerinden” beslenerek palazlanmakta, büyümektedir; ayrıca bu hareketler, 1980’lerin sonu 90’ların başından itibaren Soğuk Savaş’ın sona ermesi ve Doğu-Batı bloklaşmasının ortadan kalkmasıyla, küresel ve bölgesel çapta ortaya çıkan yeni dengelere göre ve-veya küresel/bölgesel projelerin beklentileriyle uyum içinde sürdürülmektedir. Başka bir deyişle, Yunanistan’ın karar alıcı elitleri *küresel çıkışlı bölgesel tasarıları* iyi okumakta, *seçilecek hedeflerin bu yeni konjonktür ile ulusal amaçları arasındaki uyumluluğu ve bunların devreye sokulma zamanlamasını* gayet iyi planlamaktadır.

Gelinen bu noktada, Lozan’ın üzerinden 80 küsur yıl geçmesine rağmen Yunanistan ve onun “mütemmim cüz’ü” olan Rum-Yunan diasporası “Pontus” konusundaki tarihî ve hukukî sonucu fiilen yok saymakta, böylece konuyu canlandırıp, kendilerince bir “Pontus Soykırımı” paketi yaratarak, diğer platformların ötesinde, AB yolunda “tam üyelik” için müzâkere sürecinde olduğu varsayılan Türkiye’ye karşı yeni bir sorun, hattâ önşart olarak dayatmaya çalışmaktadırlar.

Gerek siyasilerin, gerekse akademik çevrelerin Osmanlı’nın son dönemiyle birlikte, *Mustafa Kemal Paşa* öncülüğündeki Türk Kurtuluş Savaşı sürecini de bu propaganda ve karalama kampanyası kapsamına aldıkları görülmektedir; böylece ortaya 1914/1915/1916 ile 1922/1923 yıllarını içeren ortalama sekiz-on yıllık bir “soykırım tablosu” ile 353.000 ‘Pontus Rumu’ nun soyunun kırıldığı iddiası çıkmaktadır, ki bu rakamlar her türlü ciddiyetten uzaktır (*Χαραλαμπίδης*, 2004: *Öksüz*, 2007). Bu temelsiz iddialara göre “Pontus Soykırımı” denilen olay iki aşamada gerçekleşmiştir: İlki *Jöntürkler yani İttihatçı paşalar tarafından*, ikinci aşama ise *Mustafa Kemal Paşa’nın Samsun’a çıkmasıyla* başlamıştır. Bu tarihî ve siyasi yalanları dünyaya yayıp kabul ettirmek hususunda Rum-Yunan ikilisi Ermeni cephesiyle hem kapsam hem de tarihlendirme açısından tam bir fikir ve iş birliği içindedir. Bu bağlamda ortaklaşa ileri sürülenleri aşağı yukarı şu şekilde özetlemek mümkündür: “Ermeni soykırımı 20. yüzyılın ilk soykırımı olmuştur. Pontus Helenizminin soykırımı 20. yüzyılın ikinci soykırımıdır. Hitler’in Yahudi soykırımı Holocaust da bunlardan örnek ve cesaret alınarak yapılan bir soykırım olmuştur. Eğer ilk yapılanlar ört bas edilmeseydi, Yahudi soykırımı olmayabilirdi”(!).

Söz konusu iddiaların kapsadığı yıllar göz önüne alındığında, dönüp dolaşık Türk Kurtuluş Savaşı yıllarını da içeren bir tablo ortaya konmaktadır, ki bunun amacı, Türk Milletini kanı ve canı pahasına kazandığı *Kurtuluş Savaşı'nı yaptığına bin pişman etmek, o haklı mücadeleyi, o haklı istiklâl dâvasını karalayarak kendi kendine sorgulatmaktır*. İşte, son yıllarda sıkça dillendirilen “*Türkler tarihleriyle yüzleşmelidir*” ifadesinin ardında yatan gerçek niyet de budur; bu aynı zamanda Türk halkına karşı uzun zamandan beri dıştan ve içteki işbirlikçi çevreler tarafından planlı ve programlı bir yöntemle sürdürülen *yıkıcı/yıpratıcı psikolojik harekâtın* da bir parçasıdır. Dahası *Mustafa Kemal Atatürk*'ü karalayan bu çevrelerin nihâî amaçlarının özgüveni zedelenmiş ve ulusal dik duruş sergileyemeyecek olan bir Türkiye'nin uluslararası arenadaki saygınlığını da yıpratıp örselemek, Türk Milleti'nde total bir kimlik açmazı yaratmak ve onu “soykırımcı” olarak mahkûm ederek küçük düşürmek, böylece mümkün olan en kısa vâdede Türk insanını dünya üzerinde yalnızlaştırıp “ötekileştirerek” dışlatmak olduğu anlaşılmaktadır. [AB'nin yaygın, katı ve anlaşılmaz “vize” uygulamalarından, “*kişilerin ve hizmetlerin serbest dolaşım hakkının*” dahi, ucu açık bir bilinmez zamana ayarlanıp engellenmeye çalışılması hep bu sürecin birer parçası olsa gerektir.]

İşte, gerek Yunanlılar tarafından gerekse onların bu “Pontus Soykırımı” iddiasına arka çıkanlar tarafından piyasaya sürülen hemen her basılı yayının, bu amaçlarla düzenlenen her konferansın, panelin, festivalin veya internet ortamlarında kurgulanan sitelerin temel söylemleri Türkiye karşıtı ve Türk düşmanlığına dayalı bu ekseninde seyretmektedir. Üstelik tamamı siyasal amaçlı, önyargılı, ırkçı Yunan yaklaşımlarını ve tabii ki Atina'nın sınıraşan “panhelenist” beklentilerini yansıtmaktadır.

Yunanlılar bu konuyu, son zamanların moda kavramı hâline gelen “soykırım” kavramıyla birleştirerek hem diaspora Rumları hem de Kıbrıs Rumları'yla omuz omuza ısrarla işlemekte, Süryanileri de yanlarına alarak, Ermenilerin 1915 olaylarını saptırarak ileri sürdükleri temelsiz “*Ermeni Soykırımı*” iddialarını taklit edip, onlara paralel, onlarla baş başa çalışmaktadırlar (<http://www.aina.org/news/20070521105141.htm>).

Böylece Yunanlılar “Ermeni tezlerine” destek verirken Ermenilerden de bu “Pontus” konusunda destek görmekteydiler. Ve, bu süreç giderek yaygınlık ve yoğunluk kazanmaktadır; aynı çerçevede, 2007 yılında 19 Mayıs'ı “Pontus Soykırımını” anma günü olarak tanıyan “*Amerika Ermeni Millî Komitesi (ANCA-Armenian National Committee of America)*”nin Yürütme Kurulu başkanı Aram Hamparian “...bu yılki 19 Mayıs anma gününde Pontusluların ve bütün dünya Helenleri'nin yanında...” olduklarını, “...Osmanlı Devleti ile Kemalist Türkiye'nin Karadeniz bölgesi Pontus Helenlerine uyguladıkları soykırımı, birlikte anacaklarını...” açıklamıştır. “*Süryani Uluslararası Haber Ajansı(AINA-Assyrian International News Agency)*”nin örgünağ ortamında yansıttığı bu bilgilere göre, “*Osmanlı İmparatorluğu, I. Dünya Savaşı bahanesiyle sistemli bir şekilde Hristiyan azınlıklarını yok etmiştir. Bu soykırım*

kampanyaları, sayıları 2milyonu aşan Ermeni, Süryani ve Rum'un ölümü ve sürgünüyle sonuçlanmıştır" (<http://www.aina.org/news/20070521105141.htm>).

Ç. Yunanistan'da ve ayrıca Avrupa, ABD, Kanada ve Avustralya'daki "Pontusçu" Etkinlikler = Çeşitli Örgünağ Ortamlarında "Pontus Soykırımı" İddialarının Görsel İşlenişine Retrospektif Bir Bakış

Sanal örgünağ ortamlarına, az önce verdiğim örnekle başladım. Fakat şu araya kısaca bir de radyo yayınlarını katmam gerekiyor. Yunanistan'da "Pontus" içerikli yayın yapan üç adet FM istasyonu bulunmaktadır; ikisi Selânik ve civarından yayın yapan FM 102.3 **Radio-Akrites** ile FM 104.3'ten dinlenebilen **Paradosiakos**'tur. Diğer istasyon ise Dedeağaç'tan yayın yapan **Radio-Pontos** olup yayın pozisyonu FM 106.5'tir.

Şimdi hem Yunanistan hem de dünya çapında son 15-20 yıldır gerçekleşen bazı "Pontusçu" etkinliğe, gerçek ve sanal ortamlardaki yayınlara *slayt gösterimi eşliğinde* temas etmek ve örnekler vermek istiyorum. Hemen belirtmeliyim ki, bu sanal ortamlarda durum çok ilginçtir; çünkü bilindiği gibi elektronik ortamın daha az ve daha geç denetlenebilir olması ve gerçek kimlik beyânının/tespitinin derhal mümkün olmayışı sâyesinde, yani birçok bakımdan çok "özgür" oluşu sebebiyle, propaganda ve karalama kampanyaları, her türden tanıtma faaliyetleri görsel ve işitsel araçlarla ve *sâliseden daha kısa sürelerde* bütün dünyaya ulaştırılabilmektedir.

İşte, propaganda ve kampanya süreçlerinde gerek gerçek gerekse sanal ortamlarda devreye sokulan bir dizi "Pontusçu" etkinlik ve yayınlardan görsel örnekler için **bkz.:** s. 888-888.

SONUÇ

Bu "Pontus Soykırımı işi"nin mâhiyeti, bir taraftan uluslararası ilişkilerde gerçek bir "bilgi kirliliğine" yol açarken, çok uzak olmayan bir vâdede ve özellikle de "AB Müzakere sürecinde" bir 'iddia' olmaktan çıkıp dayatma ve 'tehdit'e dönüşerek, hem Türkiye'nin iç ve dış güvenliği hem de bölge barışı açısından pek de hayırlı olmayan kritik bir hâl alma istidâdı göstermektedir. Epeyce bir yol kateden bu süreç AB'nin zihniyetiyle de örtüşmekte ve aslında "Atatürksüz bir Türkiye ve Türksüz bir Anadolu" istemektedir. Gelişmelere bu bağlamda bakıldığında, eğer Ankara gereken ulusal dik duruşu ve ulusal uyanıklığı göstermezse, bir koldan AB marifetiyle Atatürk'ü yıpratıp onu Türkiye'nin *yasal ve anayasal* gündeminden düşürmeyi, böylece *Mustafa Kemal Paşa'yı Türk Milleti'nin gözünde ve kafasında sorgulatmayı ve mümkünse kalbinden silmeyi* amaçlayan, bir taraftan da Türk Milleti'nin Kurtuluş ve Varoluş Savaşı'nı bir "soykırımlar süreciymiş" gibi göstermeyi amaç edinen bu Rum-Yunan kaynaklı hareketlerin bir sonraki aşamada "tehdit"ten "tehlike" boyutuna dönüşebileceği değerlendirilmektedir.

Son bir durum değerlendirmesi yapmak gerekirse, Yunanistan'ın bu "ikili oynama" taktikleriyle, Ankara'dan koparmak istediklerini elde etmek amacıyla, Türkiye'yi AB müzakere sürecinde *desteklemeye devam eder görüneceği ve*

buna paralel olarak bu “Pontus” iddialarını da ısrarla sürdüreceği hattâ daha ileri giderek temelsiz “Pontus Soykırımı”nın uluslararası toplum tarafından benimsenmesi, ülke parlamentolarında tanınması için her türlü çabayı harcayacağı anlaşılmaktadır. Bir Avrupa Birliği-AB üyesi olan Yunanistan bu yaklaşımlarıyla bir taraftan *Lozan Barış Andlaşması* gibi-kendisinin de doğrudan taraf olduğu- uluslararası bir andlaşmayı yok saymakta, bir taraftan da “bilgi kirliliği” yaratarak uluslararası ilişkileri bulandırmaya çalışmaktadır; Yunanistan bu tutumuyla Balkanlar, Doğu Akdeniz, Kafkaslar ve Karadeniz gibi *askerî coğrafyaları* kadar *siyasi coğrafyaları* da son derece hassas olan bir havzada izlenmeye çalışılan barışçı politikaları baltalayıcı bir anlayış sergilemektedir.

Gerçi Türkiye’ye karşı gündeme getirilmeye çalışılan “*Küçükasya Helenizminin soykırımı*”, “*Küçükasya Hristiyanlığının soykırımı*”, “*Süryani soykırımı*” gibi yeni yeni “*soykırım menüleriyle*” birlikte, bu “*Pontus Soykırımı*” konusu da, aslına bakılırsa, tarih önünde aynı Ermeni iddiaları kadar asılsız, hukuksuz, belgesiz ve temelsizdir, fakat bu iddiaların asıl hedefi siyasaldır ve “siyasal hedef” olarak değerlendirildiğinde, son derece önemlidir; çünkü “hedef” gayet açıktır: *Türkiye’den koparılacak tâvizlerle, yerine göre tazminat istemek, yerine göre toprak taleplerinde bulunmak, veya da “talepte bulunmak” yerine toprak-arazi-bina-banka-tesis vs. satın almak ve sonuçta er veya geç, “mübâdil olmuş palikaryanın torunlarının Küçükasya’ya dönüşünü” gerçekleştirmektir.*

Bu yüzden, Türkiye’de son 5-6 yıldan (2003’ten) beri gündemden düşmeyen ve “özelleştirme” adı altındaki *satışlar furyasını* dikkatle takip etmek şarttır; o arada arsa, arazi, bina vb. taşınmazlarla, banka/finans kuruluşlarının yabancılar arasında Yunanlılar’a yapılan satışların dökümünü mutlaka yapıp, bu satışları biraz da bu açıdan değerlendirmekte yarar vardır. Aksi taktirde “*palikaryanın Küçükasya’ya dönüşü*” hiç kimsenin beklemediği ve istemediği bir biçimde, hattâ hiç mi hiç ummadığı bir aşamada ortaya çıkarılır. Bu “*dönüş*”ün illâki bir çırpıda, âniden ve tek hamlede olacağını zannetmek gafilliktir, çünkü bu seferki “*gelişler*”, satışlarla elden çıkartılan Türk bankalarının yeni patronları, satılan Türk topraklarının yeni tapu sahipleri olarak ve geniş bir süreçte, sindirte sindirte, kanıksata kanıksata olabilecektir. Hem de *Sakaryalar, Dumlupınarlar, Mudanyalar, Lozanlar hiç yaşanmamış gibi...*

KAYNAKÇA

Albayrak, Haşim, (2003), **Tarih Boyunca Doğu Karadeniz’de Etnik Yapılanmalar ve Pontus.**

Asan, Ömer, (1996), **Pontus Kültürü.**

Cöhce, Salim, “Günümüzde Doğu Karadeniz’de Pontusçuluk Faaliyetleri”, **Başlangıçtan Günümüze Pontus Sorunu**, Veysel Usta (Edit.), 2007.

Çapa, Mesut, (1993, 2001), **Pontus Meselesi**, 1993 [ve gözden geçirilmiş ikinci basımı: 2001].

Erim, Nihat, (1944), “Milletlerarası Adalet Divanı ve Türkiye-Rum ve Türk Ahali Mübadelesi”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 1, Ankara.

Εφημερις Της Κυβερνησεως Της Ελληνικης Δημοκρατίας-Αθήνα 8 Μαρτίου 1994: ΝΟΜΟΣ ΥΠ’ ΑΡΙΘ.2193 [=8 Mart 1994 tarihli ve 2193 sayılı Yasayı yayımlayan Yunanistan Cumhuriyeti Resmî [Hükûmet] Gazetesi]. (1994)

Gazi Mustafa Kemal, (1927), **Nutuk**, birinci elli bin, Ankara 1927.

Gedikli, Yusuf, (2002), **Pontus Meselesi**.

Gökçen, Salim, (2007), “Fener Rum Patrikhanesi’ninGünümüzdeki Faaliyetleri ve Pontus-Rum Soykırımı İddiaları”, **Başlangıçtan Günümüze Pontus Sorunu**, Veysel Usta (Edit.).

Güzel, Ahmet, (2006), **Geçmişten Günümüze Yunanistan’ın Pontus Hedefi**.

χαραλαμπιδης, Μιχάλης, (2004), **Το Ποντιακό ζήτημα στα Ηνωμένα Έθνη**.

Hatipoğlu, M. Murat, (1997), **Yakın Tarihte Türkiye ve Yunanistan (1923-1954)**.

Kurt, Yılmaz (Yayına Hazırlayan), (1995), **Pontus Meselesi**, [TBMM Hükûmeti-Matbuat Müdüriyet-i Umumîsi, 1922], **Tıpkı Basım**.

Ladas, Stephen P., (1932), **The Exchange of Minorities–Bulgaria, Greece and Turkey**.

Μαλκιδης, Φάνης-Όψεις της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου μετά τον Ψυχρό Πόλεμο, (2006): [Soğuk Savaş Sonrası Güneydoğu Avrupa’ya ve Karadeniz’e Bakışlar].

(Öksüz, Hikmet-Aktaş, Hayati, (2007): “Pontus Meselesi’nin Tarihsel Arka Planı ve İngiliz-Amerikan Belgelerine Yansıması”, **Başlangıçtan Günümüze Pontus Sorunu**, Veysel Usta (Edit.).

Öksüz, Hikmet, (2007), “Pontusçuluğun Sonu: Nüfus Mübadelesi”, **Başlangıçtan Günümüze Pontus Sorunu**, Veysel Usta (Edit.), 2007.

Sarımay, Yusuf (Edit.), (1999), **Pontus Meselesi ve Yunanistan’ın Politikası-Makaleler**: Yusuf Sarımay, Hamit Pehlivanlı, Abdullah Saydam.

Soysal, İsmail, (2000), **Tarihçeleri ve Açıklamaları ile Birlikte Türkiye’nin Siyasal Andlaşmaları**. I. Cilt (1920- 1945).

Yazıcı, Nuri, **Millî Mücadele’de Canik Sancağı’nda Pontosçu Faaliyetler(1918-1922)**, 2003:

Yerasimos, Stefanos, (1989), “Pontus Meselesi (1912-1923)”, **Toplum ve Bilim**, Sayı: 43-44, Güz-Kış 1989.

Örgün Ağ/İnternet Kaynakları

<http://www.hakancem.com/YAZILARIM/yazi3.html>.Erişim:26.05.2005.

<http://www.helleniccomserve.com/centreasiaminorpre22.html>. Erişim: 07.08.2005.

<http://www.patrides.com/august06/malkid1.htm>. Erişim: 13.10.2006.

<http://www.pontos.gr/default.asp?CatID=274&pageid=311>. Erişim: 03.06.2007.

<http://www.aina.org/news/20070521105141.htm>. Erişim: 20.06.2007.

<http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/en-US/Policy/Geographic+Regions/SouthEastern+Europe/Turkey/Black+Sea+Greeks-A+brief+history/> Erişim: 24.06.2007.

<http://www.malkidis.info/en/?m=200706>. Erişim: 18.07.2007.

